

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevei, 1924. november 26.

Broj 44. Szám.

'Zeleznica,

M. Sobota — Ormož, je po doszta merjenjê, po dūgom csákanyi i escse po dugsi gucsaj vendar zgotovlena. Trôst nase vérsztvene zadüsenoszt, trôst za iepso prîsesztnoszt je tū, prvi vlák szmo v szoboto na Prêkmurszkoj zemli êko pozdrávlali.

Nescsemo sze nikomi majzlati, tūdi nikoga nê hváliti i tō od nász tūdi niscse csakati nemre. Ka tá 'zeleznica ide, ka je 'ze zgotovlena, sze je nê telko za naso potrébo, kak bole zavolo dr'záve politicsni i vojaski cílov dála naréditi. I csi bi tūdi tak biló, ka szamo za naso Prêkmurszko potrébo, szmo sze pod tōv velikov szrecsov nê du'zni do zemlé poníziati, ár je tō dr'záve dú'znoszt bíla do Prêkmurja, do toga národa i za naprêpomôcs vérsztvenoga sztálisa. Csi je Bôg tice sztvdôro, nyim je tūdi 'zivis preszkrbo i csi szmo mí nase ôve dr'záve, po trianonszkoj pogodbi, edna pokrajína pôsztalí, sze za nas obsztoj i napredüvanye ta nôva dr'záve tūdi more poszkrbeti. Ergo díke himnuse nam pri prvom prihōdi toga vláka tak nepotrêbno szpêvati.

I csi nasemi veszeljê, kí nam zhája po zgotovlenoj 'zeleznici, ávnocs nedámo kricsécsi glász, avdüsevnoszt pa zatajiti nemremo. Moremo odkrito povedati, ka je dszlobodjénye, kí sze je telko naglásalo, delno z tōv 'zeleznicov prislo, stero odszlobodjénye cêlo é bōde, gda bōde odprêti obrásaj, transit v češko, za nase vérsztvene prídelke v prvoj vrszti lobre szenyá.

Morebidti v zájem nase 'ze észtlêt plácsane velke dácsje orva tá 'zeleznica, drūgo níká é Záto za delanye té 'zeleznice dnász zahválnoszt csakati je émböle nerazmeto. Dönok pa, ka konci nasega té'zkoza vérsztvenoga sztálisa, gda szmo sze te pográz'dzati zacseli, moremo ahválni bidti v prvoj vrszti tiszomi kí nam je pripomogao, ka 'zeleznica 'ze zgotovlena i brez teroga bi escse bôgzna gda bíla zgotovlena. Nase pripoznanye i vála sze v tomtáli g. dr. Sušnika oszegűje, komi vsze császt. Csi ze je v tom za szlovenszko politikó slo i gde szo sze vzéli pézezi, sveleri i sinye, nász nebriga. Álváno je tō, ka sze je za nyega

ministersztva na toj 'zeleznici vecs opravilo, kak pa doszémao v dvê leti i ka jo mámo tūdi v nas vérsztveni haszek 'ze zgotovleno. Hvála pa obednim g. dr. Staniči obracsájnomi ministri, kí nam je 'zeleznico za obracsáj prêkdáo i kí je za csasza szvojega prvêjszega ministersztva edna vrêla kotriga büo za naprávo té 'zeleznice.

Tō je faktum, tak nam je ocsiveszno znáno i záto zavrnémo vszê zvisenoszt, kí bi szi v tom dugovanyi lombrov vênec

oszvojití namênili. Csi scsêmo nadsztrankarszko szōditi, je tō tak.

Zdaj pa gda szmo z ednim sztopájom tak bli'ze prisli eden k drūgomi, národ kre dvê bregōv Mōre. naj nam prineszé tá nova 'zeleznica bratszko lűbézen, ár szmo vszi lűdjé i na ednáki kēp sztvorjeni. Kak preminé nasa vérsztvena zadüsenoszt, more preminōti vsze pretiranoszt i v rōki rokō za povzdignenoszt nasega vérsztvenoga i kulturnoga sztálisa — naprê.

Egyiptom válságos helyzete.

Meghalt sérüléseibe az egyiptomi angol főparancsnok.

Lee-Stack tábornok, az egyiptomi angol főparancsnok szerdán belehalt sérüléseibe. Fúnd király fogadta lord Allenbyt és utána Zaglul pasa miniszterelnököt, akikkel a merénylet következményeiről tárgyalt. Ezután a király a hadsereghez kiáltványt intézett, amelyben a szirdar ellen elkövetett, megvetést érdemlő merénylet súlyosan elítéli.

A nyomozás a merénylők után teljes eréllyel tovább folyik, eddig azonban csak annyi eredményre vezetett, hogy elfogták annak az automobilnak sofőrijét, amelyben sir Lee Stack tábornok merénylői elmenekültek.

Londoni jelentés szerint a Times vezércikkében azt mondja, hogy a kiróli merényletnek kétségtelenül politikai jellege van. Sem a kormány, sem az egyiptomi népképviselőt, sem magát Zaglul pasát nem lehet mentesíteni a tettért való felelősség alól. Az azonnali erélyes cselekvés mulhatatlannul szükséges.

A Daily Express szerint az 1924. évi deklaráció érvényét azonnal fel kell függeszteni. Angliának vissza kell nyernie cselekvési szabadságát. A független Egyiptom álma elmult. Angliában általában nagy az izgalom a merénylet miatt.

Beogradban tartják meg a kisantant legközelebbi konferenciáját.

Januárban dönt a kisantant az orosz kérdéstről.

Diplomáciai forrásból eredő hírek szerint a kisantant külügyminisztereinek legközelebbi konferenciáját, amely január első felében fog lefolyni, ezuttal ismét Beogradban tartják meg. Az eddigi gyakorlat szerint most Bukarest volna soron, azonban a tanácskozások megtartására Románia fővárosa most nem látszik alkalmasnak, mert a januári konferencián dönteni fognak a kisantant államainak Oroszországhoz való viszonyáról, illetve a szovjetkormány elismeréséről. Ebben a tekintetben Románia tudvalevően erősen oroszellenes

álláspontot foglal el, ami Bukarestben kényelmetlen helyzetbe hozhatná a döntésnél a többi államok reprezentánsait. Csehszlovákia az elismerés mellett van, míg az SHS. királyság még nem döntött állásfoglalásáról. Éppen ezért a mostani tanácskozások színhelyül Beogradot találták legalkalmasabbnak.

Sándor királynak Pasics miniszterelnök és Nincsic külügyminiszter kíséretében Rómába, Párisba és Londonba tervezett utazását a kisantant konferenciája után fogják megtartani.

Letartóztatott horvát parasztpárti képviselő.

Pernar dr. volt képviselőt, a horvát köztársasági parasztpárti tagját, a rendőrség két kihágás és tiznapos fogházbüntetést megálapító ítélet alapján letartóztatta. A zágrábi Horvat ciklét »A radicspárti képviselők letartóztatása megkezdődött« cím alatt írja. Macsek dr., szkupstina és horvát köztársaság parasztpárt alelnöke sürgős tiltakozást jelentett be a szkupstina elnökénél. A horvát egyesülés pártjának karlovci kerületi ülésen a delegátusok a köztársasági elv mellett nyilatkoztak: Valószínűnek tartják, hogy horvát egye-

sülés pártja vasárnap naggszűlése ki-mondja a republikánus alapra való helyezkedést.

A jugoszláv kormány rekonstrukciójára vonatkozó tárgyalások még folynak. Hírek szerint, a kabinetbe Drinkovics lép be, mint társanélküli miniszter és Surmin dr., aki a kereskedelmi tárcát veszi át. A kormány rekonstrukciójával kapcsolatban beszélnek arról is, hogy a kormány néhány tagja kiválik a kabinetből, különösen Nincsic külügy, Trifunovics vllásügyi és Vukicovics postaügyi miniszter.

Je vsze mogôcse!?

Agrárne reforme komissija, gda je v M. Soboto od g. Osterera odvzêto zemlô prisla delít ali tálat, je z szvojm delom tūdi doszta reformirani pikanterij doszégla. Ali je te'ze tō doticsni tūbivajôcsi gg. patent, ali szame agrarne reforme kak tákse, tō nevêmo. Náimre sze zgōdilo med dosztimi drūgimi tūdi i tō, ka je eden od agrárni interessentov, ka vszi drūgi, naglásao 'zeljo do zemlé. Eden g. od komissije, kí je toga interessenta rávno oszobno poznao, ga sztem odvrno: „Vi nedobite zemlô, ar szte Vi mad'zaron.“ Persze da je z tūznim obrázom sze domô mogo podati. Ár je pa nyega dom nê dalecs od varáske hi'ze, gde je delala komissija, za edno malo sze povrné. Csűje, ka sze níkej od fundusov gocsi. Ide znôvics notri i naprê dá 'zelénye za fundus. I glê ovo csűdo! Rávno te prvêsi g. od komissije z mérnim glászom ercsé k tomi prvle „mad'zaroni“: „Podajte kaporo szto dinara“ — i ga zapise v knigo, kak interessenta za fundus. Ali mogôcse, csi bi ga pred tem opômenili naj szto dinárov kapore dá, ka bi nê »mad'zaron« büo i bi dôbo vtálano zemlô tūdi ...

I csi tō »mad'zaronsztvo« níkak nemre zgínoti, szmo zaisztino rádovédni, ali szo po otvorítvi té nôve 'zeleznice tō naso prêkmurszko „express“ lokomotivo, kí escse i dnoez má na cseli MÁV szpiszono i po madjárszkom fűcska, pri prvom prihōdi v Ljutomer tūdi z »mad'zaron«-sztvom dráz'dzili?

„Zdaj sze tak gucsi, ka sze solszka nadzornistva ne popunyávajo po protekciji kak za vremena nigdasnyega rézima, nego po sztrokovni mocsi. Tak je rédno, tak more bidti. Szamo pítati moremo, zdaj 'ze po praksi, ali tiszti nadzornik g. Cvetko, kí je nasi solszki razmer dober poznánc i dober vucsitel tūdi büo, je zakaj nê dober nadzornik mogao bidti za csasza Davidovicsove vláde? I csi je za csasza Davidovicsove vláde nameszto g. Cvetka imenüvani nadzornik g. Né'zina i za novi okraj D. Lendave imenüvani g. Kontler dober büo kak nadzornik, zakaj je za P. P. vláde nê? Míszlimo ka tá politicsna zagrízenoszt escse vecs skodűje kulturnomi napredüvanyi, kak pa omenjena protekcija.

„Da szo trdoglávni té Prêkmurci, niti sze ne radűjejo na prihōd nove 'zeleznice i minisztrōv“ — szi je dopuszto praviti eden med ti pridôcsi. Mogôcse té goszpod nepozna nase doszedásnye bolezní i nevê, ka toga na pô bujtoga csloveka niti ta nájvéksa míta ne obveszelí. Mogôcse da potomtoga k bôgsoj vōli pridemo.

! ? LIVIA ? !

68-24

In verismus.

Elkészült, megjött, itt van a M. Sobota—Ormoži vasutvonal, illetve annak első vonatja. Traszálták, beszéltek róla és csinálták hosszú—hosszu időközön át, míg végre mégis nagy nehezen elkészült s a múlt szombaton nagy büszkén két mozdonyal az élén befutott az első, a hivatalos vonat M. Sobotába, hol ünnepélyes fogadtatásban részesült nem annyira az első vonat talán, mint inkább az abban érkezett magas személyiségek.

Prekmurje népe nincs szokva a bókólásokhoz, s ez alkalommal sem erőltette meg magát a dicsőhimnuszok zengésében úgy, ahogy azt némelyek esetleg elvárták. S ebben a népnek teljes igazat adunk. Vajjon miért vagy kiért. Tán azért mert a vasut elkészült? Vagy mert ministerek jöttek rajt? Ezért bókolni vagy hizelegni egyáltalán nem áll kötelességünkben, mert a vasut éppugy, mint a ministerek vannak a néperért s nem a nép érettségéért. Ahogy annak a vasutnak, éppugy a miniszternek már rég kötelessége lett volna gazdasági helyzetünkön segíteni s azért ez az első jövedel, mely elég késő, éppugy nem tud minket hangos üdv rivalgásra ösztönözni, mint ahogy a félig agyonvert egyént nem lehet kacajra birni.

Azért hogy elkészült a vasut, hálálkodni sem áll kötelességünkben senkinek és semminek. Ezt pedig azért, mert jól tudjuk, hogy a vasutat elsősorban nem azért csinálták mert Prekmurje gazdasági helyzetén kellett segíteni. Ha ezért készült volna elsősorban, akkor, sulyos gazdasági hely-

Schicht

SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

varuje Vaše drago perio.

Pri nakupu pazite na ime

„Schicht“ in na znamko „Jelen“!

zetünket véve figyelembe, már ezelőtt öt évvel legalább is el kellett volna készülnie. Csak hogy az uralkodó rendszertelenséget s a pártoskodás mindenkéül föltölt álló tényét mindjobbán igazolja az az igazság, hogy a vasut államunk hadi és politikai és Szlovénia nemzeti érdekéből épült s mégis hat év kellett hogy elkészüljön. Ha tényleg Prekmurje gazdasági helyzetére való tekintettel épült volna, vajon hány év kellene ahhoz, hogy elkészüljön?

S ha mégis úgy volna, mint ahogy azt különösen most a választási harcok közepette hirdetik s tulajdonítják maguk részére a babért az egyes politikai lovagok, hogy ők szereztek meg a vasutat s ezt kizárólag Prekmurje gazdasági helyzetére való tekintettel, talán ez oly nagy kegy? Bizony nem tekintjük annak, legalább mi Prekmurcek nem. Ez az állam kötelessége volt. Mert ha a trianoni békeszerződés bennünket új államunk kebelébe helyezte bele, akkor államunk gondoskodni köteles, hogy új polgárai teherbíró erejükből, melyre az államnak elsősorban van szüksége, semmit ne veszítsenek s ehhez megadja a módot a lehetőséget, mint a Teremtő gondoskodott a madarak

eledeléről ha megteremtette őket. Elvégre is 6 évi adónkat bővíben úgy fizettük, hogy még eddig ellenértékül semmit nem kaptunk.

Az oly sokat hangoztatott járom alóli felszabadítást eddig nem éreztük, a részleges csak most, az új vasutal jött, legalább úgy hiszük, amely csak akkor lesz teljes, gazdasági tekintetben, ha a transitó is meg lesz csehországba, gazdasági cikkeinek fő piacára. S amikor ezt figyelmen kívül nem hagyhatjuk, el kell ismernünk e vasut nagy fontosságát nem azért, hogy volt hajlandóság ezt megépíteni, hanem

hogy már elkészült. Hogy épült azt a mostani forgalmi miniszter dr. Stanič volt miniszterségnél köszönhetjük s hogy tényleg elkészült, azt pedig pártállásról való tekintet nélkül dr. Sušnik slovéni képviselő forgalmi miniszteriségének köszönhetjük. Babér a övé, tisztelet becsület neki. Ha őszinték akarunk lenni ezt től nem vonhatjuk meg, habár

— sajnos — az ünnepélyes megnyitáskor ő, nem akarjuk állítani hogy mellőzésből, nem volt jelen Minden ellenkező vélemény rosszhiszemű, s a megnyitás méveikig huzódna. In verismus.

GLÁSZI—HIREK.

— Državna borza dela v Murški Soboti poziva vse one palirje (poljedelske delovodje), ki so bili letos z delavci na katerem koli posestvu v državi ali inozemstvu, da do dne 15. dec. t. l. predložijo potrdilo svojih delavcev, da jim je bil zaslužek v žitu ali drugače v polni meri izplačan, kakor je določeno v pogodbi. Palirji, ki se temu pozivu ne odzovejo, bodo v prihodnje izključeni od nabiranja delavcev. Oni delavci pri, katerim se je z letošnji sezoni godila kaka krivica, ali ki so bili na zaslužku pri krajsani, naj dotične palirje javijo, da se bo proti njim postopalo po zak. predpisih.

— Zenszka zgoréla. Gradiskog máloga ritara 'zena, 57 lét sztar Ivánis Julija je vóni ogen körila, psterom szé nyè je oblèka vu'zgal. Gda je oblèka nanyè 'ze mocs goréla, je 'zenszka zacséla be'za Szezná, ka od prótivótra je bo goréla obleka tak, ka je nazádni szamo golér osztao nanyè i pecsena ki 'za. V te'zke bolecsíne je nakrátci vmrl — Zgrableni pod'zigalec. Teml Sándor 20 lét sztar szlaboga zrás: decska z Moscsánec szo 'zandárje. M. Soboto v zápor prignali. Kriv je, 20.-ga nov. je steo Bohar cesztára szl mo v Moscsanci i vérsztveno hraml vu'zgáti. Csinénye je pripoznao.

Illa!

Irtá: Rozwadowszky.

IV.

Sándor grófnak úgy tetszett, hogy e titokzatos név mozogni kezd a vörös papíron, látni vélte a fekete betűk menekülési kísérletét. Ismét fülébe csengtek feleségének utolsó sutogó hangon kiejtett szavai, „Gyula“ szívében kínos fájdalom marcangolt. Majd mint egy örült maga elé kacagott Gyula és Miska, két excentrikus zenélő bohóc, olvasta Sándor gróf tovább. Dühössen dobta a vörös papírt összegyűrve a padlóra. Ez hát hosszú évi kuttatásának, csufondáros emléke? Gyula az énekes bohóc!

Sándor gróf letett már ama szándékáról, hogy ily megtörtén az előadást megnézze. Borzasztó haragot érzett önmaga iránt, hogy nem tudta agyából kivenni azt a dőre gondolatot, hogy meg fogja találni a keresett egyént. És ezen gondolat most újból hatalmába keríté és alig ütötte el az óra a nyolcat, Sándor már sietős nagy kemény lépésben tartott a cirkusz felé. — Az előadás már megkezdődött. Miss Arabella már javában produkálta mutatványait a fékezhetetlen ménen. Sándor gróftól ép oly kevésbé érdekelte Miss Arabella, mint az utána következő atraktiók bármelyike, mig-

nem a két énekes bohóc száma került sorra. A két bohóc egymást nagy lármával, egymást fejbe koppantva a vonóval szaladva jöttek a porondra; mindegyiknek egy-egy hegedű a hóna alatt. Halló Miska, halló Gyula kiáltások és örült ugrások közben megkezdtek a bohócok mutatványait. Egymást üldözték az arénán át, egy-lábra álltak és nagy zuhanással vetették magukat a homokba, fejest állottak, egymást átugorták, kezeiken jártak lábukkal az ég felé. Az egyforma színű és formájú jelmezek még emelték a mutatvány hatását. A két bohóc, mint egy mesebeli alak néztek ki. Hol egybe fonódva, mintha egy megtévesztült fantom lennének, majd külön-külön és hegedűjükből egy andalító, édesen csengő dallam áradt szét a nézőközönség sorai felé. A méla accordok simulékonyan mélyen hatottak bele a nézők fülébe. Sándor gróf legtöbb gondja az volt, hogy Gyulát szemmel tarthassa. Tulajdonképpen maga sem tudta, hogy melyik is az, mert a két egyforma termetet egyforma jelmez, paróka takarta, arcuk pedig oly vastagon volt a festékekkel tele mázolva, hogy senki sem láthatta az arcok vonásait. — Egyszerre azonban a helyzet változott. A hegedűk egymás ellenére mind erősebb, mind erősebben szóltak, a két bohóc egymást akarta legyőzni és

mindegyik azon volt, hogy hegedűjével a legnagyobb pantomikus kifejezését adja játékanak. Az egyik vonójával oldalba böki társát, aki elvágta magát a homokban, mintha halott lenne. Egy hangos ordítás hallatszott, mint egy fájdalmas hördülés, majd siralmas hangon lassan, elhalón mintegy bucsuzól az élettől, közben fájdalmas jajgatásokkal és a gyilkost vádoló panaszokkal. — A jajgató bohóc torzarca most csakugyan még torzabbra változott, rángott a földön fetrengtében. A nézőkön hideg borzadály futott végig. Hangjai már csak halálhörgés voltak, a kaszás mellette állott. Hegedűjét még mindig kezében tartva, egy ijesztő hördülés, egy rágás és hegedűjéből felszállt egy méla accord. Ez volt a lelkének hangja, amely e pillanatban szállt el és hagyta el a testet a halál martalékául.

A halott előtt megrémülve állott a gyilkos. Vonójával végig húzott a halott hegedűjén, de az nem adott többé hangot. Elnémult, mint halott gazdája. Majd saját hegedűjén húzta végig vonóját, de halott társa mozdulatlan maradt, többé nem kelt fel. Siri csend következett. A halál e jelmezből, a nevető hold képében kétszerte oly tragikusan hatott. Csak egy szék zörrent heveset, és a nézők dühös pillantásokat vetve feléje, hogy a csendet miért zavarja. Az egyik jobb-

oldali páholyban állott egy ember, aki két kezét szorosán mellére szorítva mélyen előrehajolva nézte lejátszódott jelenetet. Sándor gróf volt. Az elhangzott accord ugyan volt, amelyett akkor ő játszott dr. Illája halottas szobája mellett. „Ó, ó, ó!“ A bohóc ez aréna homokjában a keresett idegen. Gyula, a feleség ideálja. — A gyilkos ujját a homokká szorítja. Egy gondolat villant agyán, kirohan, majd visszatér a hatalmas bombarddal, azt a halál füléhez illeszti, hogy így bele fúj. A hatalmas zuggó hang, amely egész arénát betölté, felébreszté halottat. Az először megfordult majd tapogatózni kezdett, hegedűt keresve, amelyből mikor megtalálta először halkán, majd mind élesebb szálltak az accordok. A bohóc ugrott és vinnyogó nevetéssel hagya el a nézők nagy örömrivalgása közl az aréna szinterét. — Sándor gróf már mindebből nem látott, nem hallott semmitsem. Az accordok betölté fülét és lelkét. Az egész csak őrt egy dőre képzelem volt, mert hisz accordok bármely más hires művészművének lehetett egy töredéke. Mire kellene épp e rut bohócnak e szerzőjének lenni? Miért épp lenne az oly rég keresett igazi Gyula? Épp ez volt az. amitől Sándor gróf mindenáron szabadulni akart. Szű

— **VABILO** na zabavni čajni večer. katerega prireditel Sportni Klub "MURA", dne 3. decembra 1924. v prostorih kavarne Legestein. **Senzacionalni spored!** Začetek ob 8 uri večer. Vstopnina Din 10. za osebo. Preplačila se hvaležno sprejmejo. Ker posebna vabila ne bodo izdana, cenjeno občinstvo tem potom ljudno vabi na udeležbo ODBOR.

— **Dober Pajdas** kalendar je zgotovljen i sze vnyem doszta szmesnoga cstenyá nájde. Kalendariji, ki sze v Prekmurskoj Tiskarni i pri Erdösi dóbi, je cëna 8 din. Ár pa „Mörszka Krajina“ szvojim p. naprëplacsnikom i cstitelom po nyé zmožnoszti nikak hvaležna scsé bidti, je szklenola, ka vszi tiszti, ki sze dokázejo, ka szo rëszan naprëplacsniki na „Mörszko Krajino“, **dobijo eden „Dober Pajdas“ kalendar za lásztno cëno, tóje za 6 dinárov, i tó ali v reditelsztni „M. Kr.“ v Márkiszézi, ali pa próti dokázi v Prekmurskoj Tiskarni v M. Soboti.**

! ? LIVIA ? !

— **Čajni-večer S. K. „MURA“** Kakor se, kljub veliki tajnosti, sliši, bo čajni večer S. K. „Mura“ nekaj čudnega. Govori se o neki plesalki, katera nič več kot 3 in pol let stara: nadalje, da bodo še nastopili pevci, plesci, violina in klavir solisti jazz-band in en nogomtaš.

— **Fokovszki cigan.** Kovács, ki je predkrátkim ednomi tamosnyemi zandári pükso i bajonett vzeo i znyim odbežao, szo ga zgrabili i prignali v arezsi M. Szobotske szodnlje.

— **Te ljubléne drdrance.** Za vkradnoti szo najpripravneše drdrance (bicikli), ár té tóvaja taki — z velkovszilov dale zdrdrájo. Csirávno ka sze približava zima, stero je në zanyé vrëmen, pa vkrátkom sze dönok pogósztnoma dogaja tó krádjenyé. Né dugo szo z preklita v krcsmi Pörs Jánosa v Stánjovci vkradnoli, firma „Globus“ broj 10512, bicikli Skerlak Vilmosa lásztn z Moscsánec. — T. m. 24-ga je pa vkrádjeni bicikli, z dvoriscsa krcsme Kemény, lásztn Rajnar

alatt mindenki az istállóba tódult, Sándor soká habozott, míg végre ő is követte a többieket. Az egyik ló vertertől megkérde hol találhatná meg Gyulát, a bohócot. Nevetett önmagán, hogy ezután érdeklődik, dehát a rémes képzelmek ösztönözték, hogy szemtől-szembe láthassa azt, akit őly régen keresett. A szolga körül tekintett, majd egy emberre mutatott, aki egy abrakos lánán ülve, egy szelindeket dédelgetet. Termete kicsiny, hanyagul öltözködve és kopaszra nyírt feje, kiborotvált nyaka azt a benyomást tette rá, mintha egy amerikai elitelt lóköttő volna előtte Sándor gróf undort érzett magában és nem akart feléje közeledni. Örült gondolat. Ez az emberronc és Illa? Gyalázatos gondolat. — A bohóc felemelte fejét és Sándor meghökkent, míg nem látta a bohóc arcát, azt egész másnak képzelte rutnak és undorítónak, de most hozzá lépett? — Gyulához van szerencsém? kérde Sándor gróf a bohócot. — Egy különös mosoly surrant át ennek ritka szép, nemes vonásain — Igen Gyulához a bohóchoz van szerencséje, hangzott a bohóc kissé gunyos felelete, akinek halvány sejtelve sem volt, hogy mit akarhat vele tulajdonképen ez eleganciával öltözött uriember. — Hisz ön egy művész a hangszerével, — szólt most Sándor grófi — én nem győztem önt hallgatni és nem bírtam betelni játéka fenségével. — Csodálkozni? tán szánakozni akarta mondani, avagy gunyolódik? (Folyt. köv.)

krcsmára z Rakičana. Csiniteli, ki szo doszemaó neznáni, je zandárje zaszedüjejo.

— **Za neszecsa na nôvi zeleznici.** Na nôvoj z leznici M. Sobota — Ormož je sô z Sobote vlák próti Ormoži, gda je zavolo nepazlivoszti vlák v nenücani sinyaj sztojécse vagone drapno, i je zlomo nikse v vagon szklajeno pohistvo, eden cslovek je pa težko ranjeni. Dober zacsétek.

— **MEGHIVÓ** a Sportni Klub „MURA“ által 1924. évi december hó 3-án a Legenstein kávéházban rendezendő műsoros teaestélyre. **Szenzációs műsor!!** Kezdeté este 8 órakor. Belépődij személyekint Din 10. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Mivel külön meghívók nem lesznek kiadva, a n. é. közönséget ezuton hívja meg a **RENDEZŐSÉG.**

— **Biciklizipások.** Skerlak Vilmos Moščanci lakós „Globus“ jegyü 10512 számú kerékpárját, Pörs János Stanyovci korcsmáros folyósójáról ismeretlen tetes ellopta. — Rajnar rakičani korcsmáros biciklijét f. hó 24-én ismeretlen tetes a Kemény féle korcsma udvarából elemelte. Mindkét tettest a csendörök keresik.

— **Mennyi bélyeg kell az elavult okmányokra?** Egy magyarországi tisztviselő most költözködött át holmijával az SHS királyság területéről. — Sok utánjárás, de még több költsékezés árán tudott odáig el jutni, hogy a határt átléphesse. — Mindent elcsomagolt rendszeren, kifogástalanul, csak a zsebébe tett pár ivre terjedő teljesen értéktelen, elavult okmányt. A határon való átlépésnél ezt látta meg a jugoszláv fiánc, s rögtön megálapított 100 dinár bélyegilletéket, amit azonnal le kellett fizetni. — Hideg is volt, szabadulni is akart az utas, hát bizony szegény feje csak fizetett. — Ezt közzöljük fejismertetésül azon átutazók részére, akik ily papirok birtokában vannak, hogy azokat a határ átlépése előtt illő helyen kellőleg bélyegezzék meg. — Kíváncsiak vagyunk rá, hogy ez a rendkívüli bevétel az államháztartásnak melyik ágazatában lesz elszámolva?

— **A Csehszlovák-magyar gazdasági tárgyalások.** A csehszlovák-magyar gazdasági tárgyalások megkezdése alkalmából a Prager Tagblatt szombatön külön számot ad a két ország gazdasági viszonyáról. A lapba úgy Benes mint Bethlen, valamint a két ország közgazdasági életének kitünőségei irtak cikkeket. Bethlen szerencsét kíván a kereskedelmi tárgyalások megkezdéséhez, Benes pedig kijelentj, hogy a két ország közötti tárgyalások nem jelentenek változást Csehszlovákia eddig gazdasági politikájában, sőt anak betetőzését jelentik.

— **Megérkezetek Magyarországra az oroszországi cserefoglyok.** Pénteken délelőtt tizenegy órakor megérkezett a szobi állomásra az az ötvenhét volt magyar hadifogoly, akit az orosz kormány a legutóbb folytatott tárgyalások eredményként Stolpce állomáson átadott. A hadifoglyokkal 28 asszony és 19 gyerek jött. Tekintettel arra, hogy a volt hadifoglyok között néhány ragályos beteg gyanus is van, bizonyos óvatossági rendszabályok váltak szükségessé.

— **Államosított posták.** A ljubljana postai igazgatóságához tartozó M. Sobota és D. Lendavai posták miniszteri rendelkezés értelmében államosítva vannak. — **Az új vasút menetrendje.** Mürska Sobota — Ormož új vasútvonalon a nyilvános forgalom f. hó 23-án kezdetét vette. Tekintettel azonban arra, hogy a vonal nincsen teljesen készen, ideiglenesen csak egy vegyes vonat pár fog közlekedni naponta, mégpedig a következőleg: Ormožról indul d. e. 10 óra 50 perckor, érkezik Ljutomerre 12

óra 5 perckor. Ljutomerrel indul 12 óra 50 perckor, M. Sobotába érkezik 13 óra 44 perckor (d. u. 1 óra 44 p.); indulás M. Sobotából (d. u.) 16 óra 4 p. (4 ó. 40 p.), érkezik Ljutomerbe 18 (6 ó.) Ljutomerből indul 18 ó. 31 p. (6 ó. 31 p.), Ormožba érkezik 10 ó 45 p.-kor (7 ó 45 p.). Tekintettel a kényelmesebb összeköttetésre, Ljubljana és Maribor felé, ez a vonat egész Pragerszkóig megy; indulás Ormožból 20 ó. 10 p (3 ó 10). Pragerszkóra érkezik 21 ó. 47 perckor (9 ó 47 p.). Hodoš — M. Sobota között a vonat ezután mindennap fog közlekedni, még pedig az eddig szokott órákban. Az új vasut munkálatainak befejeztével az egész vonalon Ormož — Hodos közt három vonatpár fog közlekedni.

— **Tűzhalál.** Ivánis Julija Gradišča-i kisbíró 57 éves felesége lombgyűjtés közben f. hó 17-én a szabadban tüzet rakott, hogy melegedhessen. Szórakozottságában nem vette észre, hogy ruhája tüzet fogott, csak akkor, mikor már erőssen égni kezdett. A szerencsétlen asszony futásnak eredt, ami a tüzet mégjobban táplálta úgy, hogy ruhája csakhamar lágokban égett. Nem maradt más rajta mint az inggallérja, többi mind leégett róla, testén borzalmas égési sebekkel, melyektől rövid kilódás után belehalt.

— **Az elfogott gyujtogató.** Temlin Sándor 20 éves kissé fejletlen Moščanci-i legényt a csendőrség bekísérte a M. Sobotai járbiróság fogdájába mert rábizonyult, hogy f. hó 20-án Bohár ottani utkaparó szalmakazalját fel akarta gyujtani. Tettét a bíróságon beismerte.

— **Vasuti karamból Verzejben.** Verzej az új M. Sobota — Ormoži vonal egyik Stájer részen levő állomása, hol az állomás kitérő vágányán megakart kocsik vesztegeltek. F. hó 23. d. u. a M. Sobotából jövő vonat bár lefékezett erővel de úgy neki ment az álló kocsinak, hogy egy ember súlyosabban megsebesült s egy kocsibutorrakományán nagyobb kár történt. A baj oka rossz váltó állítás. Érdekes hogy alig indult meg s már is karamból történt.

LEGUJABB.

Anglia mozgósít.

Kapcsolatban az Egyiptomi angol főkormányzó ellen elkövetett merénylettel, az angol kormány elrendelte középtengeri hadiflottájának részleges mozgósítását. Evégett Alexandriában hat angol nagy hadihajó, egy pár nagyobb csatahajó és torpedóhajó, nemkülönbén két repülőgéppel ellátott hajó összpontosult. Maltánál és Gibraltárnál a csapatok készütségekben állanak. Egy máltai zászlóalj parancsot kapott Egyiptomba való bevonulásra.

Ha Anglia 24 órás ultimátumára a kedvező válasz meg nem érkezik, Anglia a támadást Egyiptom ellen haladéktalanul megkezdi.

— **Családi tanácsban elhatározták a családfő meggyilkolását.** Rémregénybe tllő eset történt a minap a hollandia Soloban. Egy ott letelepedett kínai család tagjai családi tanácsban elhatározták, hogy megölik az öreg családfőt és magukhoz kerítik a vagyonát. Két fia kivitte az öreget a mezőre, ahol már várakoztak rájuk a leánytestvéreik és ezeknek férjei. Valamenyien kést rántotak elő és megeölték apjukat. A családi tanács határozata szerint a család mindegyik tagjának bele kellett döfnie a kését, hogy egyenlően legyenek részesek a büntett elkövetésében. Egy fiucska, aki véletlenül ott volt akkor a mezőnek azon a részén, elmondotta egy asszonynak, hogy kiáltozást hallott. Az asszony azután kíváncsiságból oda sietett és egy bokor mellől végignézte a vérengzést, majd értesítette róla a rendőrséget. Az apgyilkos kínaiak már mind a rendőrség őrizetében vannak.

— **„MURA“ SPORT KLUB TEAESTÉLYE.** Amint a nagy titokzatosság mellett is kiszivárgott a MURA teaestélye valami rendkívüli lesz. Beszélnek táncművésznőről, ki semmi több mint három és fél éves, továbbá táncosokról, énekesekről, hegedű és zongora-számokról jazz-band-ról és egy footballistáról.

— **Strájk fenyegeti a csehszlovák bányákat.** A szénbányatulajdonosok csütörtökön megjelentek Svehla miniszterelnöknél és tanácskoztak vele, mert a bányamunkások bérjavítást sürgetnek holott az eladási lehetőségek a legrosszabbak. A bányatulajdonosok utaltak arra, hogy nem lehet drágítani a szenet, de bermelésre sem lehet gondolni. Svehla miniszterelnök felszólította a bányatulajdonosokat, hogy igyekezzenek a munkásokkal megegyezni és mindenáron háriítsák el a sztrájk veszedelmét.

— **Fejfedezték a kanyaró bacillusát.** Kusama tanár, a kitasatai labororium vezetője jelenti, hogy sikerült a kanyaró bacillusát felfedezni.

— **Mayer János lesz Nagyatádi utóda.** A kisgazdaapárt szerdai értekezletén Mayer Jánost választották meg a Bethlen miniszterelnökkel való tárgyalások folytatására. Politikai körökben úgy tudják, hogy Bethlen miniszterelnök legközelebb Mayer Jánosnak fogja felajánlani a földművelésügyi tárcát. Ez már meg is történt.

! ? LIVIA ? !

Trztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJULJANA: nov. 25.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 385—435
» » 'Zito—Rozs	» —375
» » Ovesz—Zab	» —340
» » Kukorica	» —385
» » Proszó—Köles	» —330
» » Hajdina	» 250—275
» » Szenő—Széna	» —75
» » Graj—Bab csres.	» —580
» » zmésan—vegyes bab	» —430
» » Krumpli	» —120
» » Len. sz.—Lenmag	» —690
» » Det. sz.—Lóherm.	»

BENKO: nov. 25.

	I. kg.	III.	II.	I. prima
Biköv.	Bika	8-	9-	10- 11-
Telice	Üsző	8-	9-	10- 11-
Krave	Tehén	5-	6-	8-
Teoci	Borju		13-	15-
Szvinyé—Serítés			18-	19-50
Mászt I-a—Zsiri-a.			32-50	40-
Zmócsaj—Vaj				40-
Spé—Szalona			30-	34-
Belice—Tojás 1 drb.				2-50

Pènezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	68-50
100 Kor. Budapest	= »	0-925
100 Kor. Becs	= »	0-098
1 Kor. Praga	= »	2-08
1 lira	= »	2-98
Zürichben 100 Din	=	7-50 sfrk.

Z-baja vszako szredo — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtao 12 Din. Zvun SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din letno. Cèna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1:50 Din reklame 1— mali ogaszi 0:70 Din i davek. Pri vecskrat popasz.

Rokopiszi, ki sze ne szhranijo i ne vrnêjo sze poszlajo: Reditelsztvo i opravnistvo Mòrszka Krajina M A R K I S E V C I br. 20. — Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kèziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendök: M. Krajina szerkesztöség v. kiadóhivatal M. A. R. K. I. S. E. V. C. I. br. 20. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán Elöfizetési ára 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár: Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegköt és nyiltér 1:50, rendes 1—, apróhirdetés 0:70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS. KÖZGAZDASÁG.

A kenyérfélesztés.

Írta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

Többször említettem, hogy a művelt ember nem elégszik meg azzal, hogy eltanulja az emberektől »formailag«, hogy hogyan kell valamely munkát elvégezni, hanem minden mozdulatot, és a munkához szükséges minden anyagot alaposan keresztül-kasul igyekszik ismerni. Áttanulmányozva mindent »lényegileg« kell tudni, tudományosan kell mindent elvégezni! Ha nem tudjuk mindennek az okát, akkor nem vagyunk előbbre a cselédnél, hiszen az is tudja, megtanulja hogyan keverje össze a lisztet az élesztőfejettel (élesztő emulzióval), hogyan dagasszon. Nagyon sokszor nem tud eligazodni, azon javítani az ember ha nem sikerül a munkája, ha nem tudja mit miért tesz. Hogy érthetőbb legyen, szolgáljon egy példa: A káposztát meggyalulják, kádba rakják, megsózzák, fűszerezik, lesulykolják, előlé vászonruhát teregetnek, erre fedelet raknak, ezt a fedelet csavarral vagy nagy kövel a berakott káposztára nyomják. Ha nem tudjuk minden ténykedésünk okát, miért gyaloljuk, miért sózzuk, miért sulykoljuk, miért préseljük a káposztát, akkor csak észnélküli szolgálai munkát végezzük és ha még sem izletes a káposzta, ha rothad, ha megpuhul, stbi baj éri, nem tudunk magunkon segíteni. Tudni kell a fizikát, a kémiát, bakteriológiát, stb. tárgyakat; ha nemis teljesen, de legalább az elemi részét, hogy élvezettel dolgozzunk. E célok szemelött tartásával igyekszem a kenyérfélesztést megismertetni.

A legtöbbet azt hiszik, hogy a kenyér az egészséges ember táplálkozásában csak mellékszerepet játszik, a főétel a leves, a hus, a főzelék. Ez a nézet téves, mert főétel a kenyér, (csecsemőknél a tej), a többi csak mint mellékes ételt kellene és csak azért fogyasztanunk, hogy a kenyérből, lisztes ételből minél többet ehessünk. Csak izesítőnek, a kenyérevésre serkentőnek kellene használnunk a többi ételt. Eleinte csakhamar észrevettük, hogy a szalonna, zsír, később az olaj és vaj nagyon kívánja a kenyeret, a tésztát. (Ezért eszik a többfajásos ebédeknel utoljára a tésztát. Ha többféle zsíros husétel követi egymást, az ügyes háziasszony közbeszur egy kis tésztát.) De a zsirt magában enni, — kenyérral, hamar eltölti a gyomrot és ezért a változatosság kedvéért a hus-, tészta sütéséhez, főzéséhez is zsirt olajat és vajat használunk, kiki amit jobban szeret. A magyareMBER a disznózsirt, az olasz az olajat, a német a vajat használja és mindannyi azért használja e zsíros anyagokat, hogy a tésztával, a kenyérral jóllakhasson.

Kamatláb kérdése.

Lapunk legutóbbi számában foglalkoztunk a Narodna banka által kezdeményezett kamatláb szabályozásának kérdésével s mint üdvös dolgot üdvöztük is. A N. B. vezérigazgatójának tárgyalásai Zagreb és Ljubljanában azonban eltértek az eleinte kezdeményezett tervtől, amennyiben a kamatlábat országosan akarják rendezni úgy, hogy egyik intézet se fizethessen betét után többet mint 10%-ot, kölcsönök után pedig nem számíthat 18%-nál magasabb kamatot. Tehát nem mint az kezdeményezve volt, hogy a kölcsönök kamatját szabályozzák, még pedig 10 illetve 12%-ra, már azon intézetekkel szemben, melyek a N. B. 6%-os hiteletét élvezik, hanem általánosan és országosan. Itt ismét a banktőke érdeke győzött, s a kapitalista lapok is ennek a helyeségét hangoztatják, a mi természetes.

E tekintetben azonban a közgazdasági érdek nincsen szemelött tartva s a hitelre szorító gazdák, kereskedők és iparosoknak még az alkalmuk sincs kilátásba helyezve, hogy konkurencia lehetősége mellett olcsóbb hitelhez juthassanak, mert a terv ezt teljesen kizárja.

Mindezt azonban konkrét megállapodás nem történt, a tárgyalások folyamán csupán helyeslésre talált az a terv, hogy országosan szabályoztasék a kamatláb, még pedig az eddigi felfogástól eltérően a betét 10% kölcsön kamat pedig 18%-ban. Ez, a Narodna banka javaslatára, tán már a közeljövőben rendeletileg meg is fog állapítani.

Most már ha ez így lesz, helyes dolog-e? Ha a pénz hiányát ez a rendelkezés mégjobban nem növeli, tekintve a hiányos ellenőrzést, a hiteltkeresők részéről igen, habár a N. B. olcsó hitelét élvező bankoknak meg engedett 12% haszonrészesedés sok, tulsok, de átmenetileg, az eddigi 24—34% helyett, mégis tűrhető. Hogy azonban a tűrhetőség mellett az igazságtalanság nagyon kéri belőle, s az egésznek politikai színezetet ad, az nemcsak a nagy haszonrészesedés megengedésénél tűnik ki, de annál inkább ott, mikor a N. B. olcsó hitelek nem élvező bankokat is a kamatláb leszállítására kötelezi. Olcsó hitelt csak egyes politikai frakciók mögött álló bankok kaphatnak s azért a többinek mégis úgy kell majd számítani mint emezeknek. Hogy amazok sem adnak több kamatot mint emezek a betét után az bizonyos, de kölcsönt adni amazok nem akarnak majd ily olcsón, emezek pedig ráfogják hogy nincs tőkéjük, s ha az ellenőrzés nem lesz kellő, rosszabb lesz mint eddig volt.

! ? LIVIA ? !

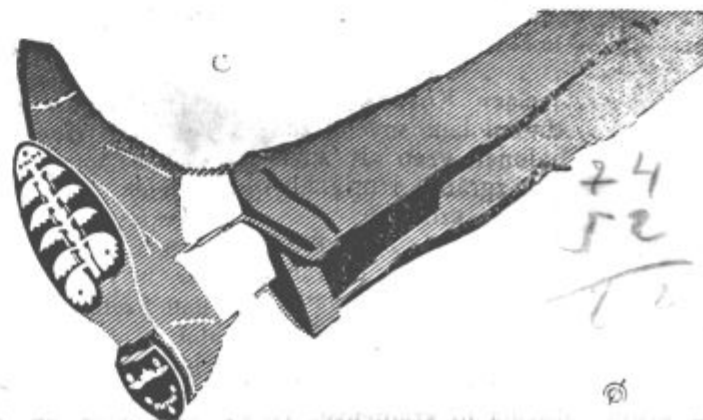
Olcsóbb lesz a dohány. A monopólium-igazgatóság speciális bizottságot küldött ki a finomított dohány új árának megállapítására. Az idej jó dohány-

termésre való tekintettel illetékes helyen azt hiszik, hogy a dohány, különösen a kelendőbb fajta, ebben az évben olcsóbb lesz.

Előfizetések és hirdetések „Mòrszka Krajinára“ felvétetnek Erdössy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

POSESTVO

Proda se 8 plügov zemlje in hiša v G. Lendavi št. 147 pri KISZILAK IVAN.

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod, štedijo Vaše noge in Vašo obutev ter so trpežnejši nego usnje

Cigeo po fál cèni!

Püconszke ciglence, zavolo ménkanya presztora, cigeo, steri de od dnesz mao nájkesznê do nôvoga leta odpelani, odávajo prôti gotovomi placili jezero cigla za zidanye po 550 Din., jezero pokrivátjega (Falc) po 1400 Din.